

**УДРУЖЕЊЕ
ЛИКОВНИХ
УМЕТНИКА
СРБИЈЕ**

**ДРУШТВО
ЛИКОВНИХ
УМЕТНИКА
БЕОГРАДА**

ЦРТЕЖ И МАЛА ПЛАСТИКА

октобар, новембар 1982.
Трстеник, НУ „Прва петољетка“
Центар за културу
Прокупље, Народни музеј
Топлице
Чачак, Дом културе

Избор радова за изложбу обавио је
Уметнички савет Друштва ликовних
уметника Београда у саставу

Слободан Петровић, сликар,
председник Савета
Божидар Џмерковић, сликар
Оливера Грбић, сликар
Славољуб Радојчић, вајар
Федор Соретић, сликар
Божидар Дамјановски, сликар
Ружица Беба Павловић, сликар

Цртеж и мала пластина представљају најстарије ликовне активности којима се човек несвесно почео бавити. Сматра се да је наш далеки предак прво вајао фигурине животиња које је ловио или, пак, своје идоле покушавајући тиме да призове у помоћ магичне силе чију тајну није могао да одгонетне. Цртеж му је, такође, био приступачан због своје једноставности за разлику, на пример, од слике која је, на том ступњу, представљала извесну раскош. Они, данле, имају дугу историју која, за сада, остаје неја-

Удружење ликовних уметника Србије због мањег изложбеног простора у овим местима било је принуђено да смањи број радова са изложбе у Београду. Удружење сматра да су овим избором приказа нека значајнија дела и актуелна ликовна кретања у нашој Републици за протеклих годину-две дана.

сна и неиспитана, међутим, ова два појма стоје као основа свега онога што је човек створио на уметничком плану.

Када се проблем цртежа и мале пластике разматра са ширег становишта, у контексту осталих ликовних грана, онда се запањају неке карактеристике које су битне за разумевање њихове суштине. Код сликарства и скулптуре, на пример, доста лако може да се прати историјски след, развој и стилске промене, затим, уочавају се логични организми који су последица континуитета и извесних законитости којима су били условљени.

У случају цртежа и мале пластике танве паралеле је тешко повући највише због тога што су зависиле од примене која је историјски одредила њихову судбину. Они су, углавном, остајали у сенци осталих ликовних дисциплина, сликарства и вајарства пре свега и на тај начин били подређени неким „вишим“ уметничким циљевима. У сложеним процесима развоја, цртеж и мала пластика су, по правилу, били нека врста помоћног средства за нешто што је тек требало да се реализује у облику комплетног дела. Изван тога тешко су могли да опстоје. Њихова историја је, зато, остала несистематизована и недовољно проучена.

Треба истаћи чињеницу да су цртеж и мала пластика, на овај или онај начин, утнани у основу свих значајнијих покрета и тонова развоја уметности. Они су били онај елеменат који је претходио коначном делу у њима се рађала идеја а форма добијала своју логику. На њих се не може гледати само као на овлашне скице или припремне пројекте који након тога губе свој смисао. Они су нешто више од тога. Кроз цртеж и малу пластику пратимо сложене стваралачке процесе, у њиховом феноменолошком тиву се скоро све заснивало, од првог ритуалног додира са материјалом, од зачете идеје и првог геста до сложених разрешења. На тај начин они су били и остали носиоци великих уметничких остварења.

Наше време је, с друге стране, цртежу и малој пластици дало нову димензију, постали су самостална реалност без обзира на то што уметничка пракса још увек није отклонила све предрасуде које су везане за проблем њихове презентације, популаризације и пласмана истовремено. Све се више уочава посебност њиховог феноменолошког бића, њихова унутрашња логика и законитост, затим, значај у савременој уметности који имају а који није довољно потенциран.

Ми не можемо увек и лако пратити узроке настанка уметничког дела, тога често није свестан ни сам стваралац. Цртеж и мала пластика, међутим, на најнепосреднији начин описују једно стање духа, идеју аутора, његово интимно настојање да своја хтења искаже у склопу брзе опсервације. За разлику од слике и скулптуре који су, понекад, оптерећени сложеним студијама и размишљањима која често излазе из домена чисто ликовних садржаја, у случају цртежа и мале пластике уметника, у тренутку стваралачке активности, спонтано и најприсније износи своја осећања, слободно казује своју меру остварујући, при том, низ подсвесних и успутних забелешки које се постепено претварају у облик у форму и знак. У овом случају је на најмању меру сведена дисхармонија између онога што уметник осећа и онога што ствара, између његове праве природе и остварене идеје. Судећи по томе, цртеж и мала пластика су везани за најтананије биће уметника за суптилну природу његове личности јер су, по свом карактеру, директно укључени у стваралачки поступак који покреће креативна свест аутора.

Ове и сличне особине дају цртежу и малој пластици засебно место, њихов значај је садржан како у разматрању појединих дела и ширих историјских целина, тако и аутономним вредностима које имају а оне су све присутније у нашој ликовној свакидашњици.

ЦРТЕЖИ:

МИЛУН АНЂЕЛКОВИЋ

Београд, Немањина 42
ЗАПИС I, 1982.
комбинована техника, 83 x 63

МИКАН АНИЧИЋ

Београд, Добрачина 17
АДАМ ПУСЛОЈИЋ, 1981.
комбинована техника, 50 x 70

ИСАК АСЛАНИ

Београд, Кумодрашна нова 15
ПРЕДАХ, 1982.
комбинована техника, 35 x 25

ДРАГАНА АТАНАСОВИЋ СТОЈАНОВИЋ

Београд, Уралска 56
ТРИ ЖЕНЕ II, 1981.
цртеж, 45 x 35

АНЂЕЛКА БОЈОВИЋ

Београд, Југ Богданова 14
АКВАРИЈУМ, 1982.
оловна, 38 x 50

ЈАРМИЛА ВЕШОВИЋ

Нови Београд, II булевар 126
АНВАРИЈУМ I, 1981.
комбиновава техника, 38 x 28

БИЉАНА ВУКОВИЋ

Београд, Павла Папа 22
ЦРТЕЖ ИЗ ПРИРОДЕ, 1981.
оловна, 42 x 60

МАТИЈА ВУЧИЋЕВИЋ

Београд, Браће Јерковића 151
СТАРИ РАДИО, 1981.
лавирани туш, 60 x 80

ЕВГЕНИЈА ДЕМНИЕВСКА

Београд, Бул. Октобарске револуције 56
ГУРАЦ (диптих), 1981.
туш у боји и перо, 40 x 60

ПРЕДРАГ ДРАГОВИЋ

Београд, Сремчица, VI улица 3
ЦРТЕЖ, 1982.
оловна, 85 x 65

МАРИЈА ДРАГОЈЛОВИЋ

Нови Београд, III булевар 173
МОРЕ I, 1981.
колаж, 50 x 70

МАРИО ЂИКОВИЋ

Н. Београд, Бул. Едварда Кардеља 22
ВЕЛИКИ ДИКТАТОР, 1981.
мешана техника

ЂОРЂЕ ЂОРЂЕВИЋ

Београд, Цара Лазара 12
ПРОПУСТЉИВОСТ МРЕЖЕ, 1980.
оловка, 70 x 78

РУЖИЦА ЂОРЂЕВИЋ

Београд, Косте Абрашевића 25
СА ЦРТЕЖОМ У СЛИЦИ, 1982.
туш, 47 x 56

СВЕТЛАНА ЗЛАТИЋ

Београд, Његошева 61
БРДА, 1981.
комбинована техника, 40 x 40

ДЕЈАН ИЛИЋ

Београд, Дреновачка 11
НА ЗАПАДУ НИШТА НОВО, 1981.
туш, 70 x 83,5

БОГДАН ЈОВАНОВИЋ

Београд, Браће Баруха 25-а
САПУТНИЦА, 1981.
цртеж, 40 x 30

ВИДА ЈОЦИЋ

Београд, Волгина 34
ПРЕДЕО СА ВЕНЧАЦА I, 1982.
лавирани туш, 70 x 50

БОЖИДАР КАМАТОВИЋ

Београд, Грочанска 13
ЦРТЕЖ I, 1981.
графит, 25 x 35

МАРИЈАНА КАРАЛИЋ

Београд, Бориса Нидрича 51
ПОГЛЕД ИЗ МОГ УГЛА, 1982.
оловна у боји, 100 x 70

БОЖИДАР КИЋЕВИЋ

Београд, Вељка Миличевића 5
КОМПАКТНА СЛИКА, 1981.
перо и туш, 36 x 48

ДИЈАНА КОЖОВИЋ

Београд, Високог Стевана 31
МАЛА ПАСТРМКА, 1981.
оловне у боји, 25 x 27,5

ГОРДАНА КРСМАНОВИЋ КОЦИЋ

Београд, Боже Јанковића 84
МРТВА ПРИРОДА, 1981.
цртеж, 80 x 65

МИРЈАНА КРСТЕВСКА

Нови Београд, III булевар 28
ПРЕДЕО СА ТОПЧИДЕРА, 1981.
оловна и пастел, 52 x 70

ГОРДАН КРЧМАР

Нови Београд, Хо Ши Минова 23
ЦРТЕЖ X, 1982.
комбинована техника, 50 x 35

МОМА МАРКОВИЋ

Београд, Цетињска 22
РЕКА, 1981.
лавируни цртеж, 55 x 48

ДАНИЦА МАСНИКОВИЋ

Београд, Мештровићева 22
ОДМОР, 1979.
комбинована техника, 110 x 70

ВЕЛИМИР МАТЕЈИЋ

Београд, Патриса Лумумбе 98
ЦВРЧАК, 1980.
фломастер, 35 x 28

МИРИЋ МЛАДЕН

Београд, Др Драгослава Поповића 5-а
МИЛОШ, 1981.
црна оловна, 23,5 x 15,7

МИЛУН МИТРОВИЋ

Београд, Димитрија Туцовића 24
АНО I, 1979.
креда, 50 x 78

МИОДРАГ НАГОРНИ

Београд, Устаничка 145
У СПОМЕН НАШЕ РЕВОЛУЦИЈЕ, 1981.
лавируни туш, 65 x 50

ЗОРАН НАСТИЋ

Београд, Станоја Главаша 1
СТУДЕНТКИЊА, 1976.
оловна, 30 x 25

ЗВОНКО НОВАКОВИЋ

Београд, Светозара Марковића 9
МАНАСТИР, 1982.
оловна, туш, 30 x 40

МИОДРАГ ПЕТРОВИЋ

Нови Београд, Јурија Гагарина 140
ИЗМЕЋУ, 1982.
оловна, 38 x 47,5

ДАНКА ПЕТРОВСКА

Београд, Вељна Петровића 60
ДЕТЕ, 1980.
туш, пастел, 25 x 30

БОЖИДАР ПРОДАНОВИЋ

Београд, 29. новембра 110
ЦРТЕЖ II, 1982.
креда, 46 x 32

ЉУБИЦА РАДОВИЋ

Београд, Ивана Милутиновића 34
СМИРАЈ, 1981.
акварел, 35 x 39

ГОРДАНА РИСТИЋ

Београд, Светозара Марковића 10
ЦИНОВСКА БУНДЕВА, 1980.
комбинована техника, 30 x 23,5

ЉИЉАНА РИСТИЋ

Београд, Гаврила Принципа 6
РАЂАЊЕ V, 1979.
туш, 52,5 x 51

РАДМИЛА СТЕПАНОВИЋ

Београд, Булевар ЈНА 1981.
ХОРИЗОНТАЛНО КРЕТАЊЕ, 1981.
туш, 50 x 70

МИЛИВОЈЕ СТОИЉКОВИЋ

Београд, С. Филиповића
ТВРЂАВА НА МОРУ, 1976.
сепија, 25 x 34

ЉИЉАНА СТОЈАНОВИЋ

Нови Београд, Бул. Лењина 13/27
ТИКВА II, 1982.
туш, 42 x 58,5

СТЕВАН СТОЈАНОВИЋ

Београд, Косанчићев венац 19
ЦРТЕЖ II, 1980.
туш, 59 x 43

ТРАЈКО СТОЈАНОВИЋ КОСОВАЦ

Београд, Опленачка 57
ЕНТЕРИЈЕР II, 1981.
цртеж, 42 x 62

АНА ТАНИЋ

Београд, Маријане Грегоран 24
ПРОЦЕС, 1981/82.
угаљ-пастел, 50 x 40

ВЛАДИМИР ТЈАПКИН

Београд, Мије Ковачевића 9
ТРУДНИ ТОРЗО, 1978.
оловна, 36,5 x 45

СТАНКА ТОДОРОВИЋ

Нови Београд, II булевар 55/43
НА ПРОЗОРУ, 1981.
комб. техника, 70 x 75

ТОМИСЛАВ ШЕБЕКОВИЋ

Београд, Коларчева 4
ПАЉЕВИНА, 1982.
туш, 35 x 50
КЛИЗИШТЕ, 1982.
туш, 35 x 50

МАРИНА ШРАЈБЕР

Београд, Ген. Жданова 16
ЦВЕТ, 1979.
туш, 50 x 40

МАЛА ПЛАСТИКА:**БОШКО АТАНАЦКОВИЋ**

Београд, Дим. Туцовића 90
РАВАНСКИ НИЗ ТЕТРАЕДАРА
У ОГЛЕДАЛУ, 1981.
месинг-нлирит, 9 x 45 x 34

МИЛАН БЕСАРАБИЋ

Нови Београд, Старо сајмиште 3
ФИГУРИНА, 1980.
дрво, в. 30

СТЕВАН ДУКИЋ

Београд, Ранка Тајсића 40
НОРАК, 1982.
дрво, в. 38

СВЕТИСЛАВ ЗДРАВКОВИЋ

Београд, Интернационалних бригада 40
НЕРЕИДА — ТРАГ XI, 1982.
мермер, 15 x 15 x 8

МИЦЕ ПОПЧЕВ

Београд, Маршала Толбухина 38
ФУНКЦИЈЕ, 1976/82
дрво, 40 x 175

ДРАГАН РАДЕНОВИЋ

Нови Београд, Ј. Гагарина 113/36
МИСАО, 1981.
дрво, 20 x 20 x 20

ТОМИСЛАВ ТОДОРОВИЋ

Нови Београд, II булевар 55/43
НИЛСКИ КОЊ, 1981.
бронза, 45 x 30 x 10

Издавач:

Удружење линовних уметника
Србије

Уредник каталога:
Владета Војиновић

Штампа:

Школа за инд. обликовање,
Београд, Крупањска 3

Тиранж:
450 примерана